

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1981/998

KARAR NO : 1981/960

ÖZET : Sıkıyönetim ilân edilen yerlerde, ilân sonra, sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlenen suçlara ait davaların Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Ali Öztarhan ve 13 arkadaşı.

O L A Y : Çeşitli suçlardan dolayı tutuklu ve hükümlü olarak Erzincan cezaevinde bulunan sanıkların aralarında kürtçe konuşarak bir hizip oluşturdukları, kendi aralarında kürtçülük yaptıkları, bu meyanda hepsinin aynı koşu-
ta birleşerek diğer soydan Tüvatandaşlarına karşı birlikte hareket edip, bir kuvvet oluşturarak gerek cezaevi idaresinin gerekse diğer hükümlü ve tutuklulara karşı nüfuz sağlamak yoluna tevessül ettikleri, kısm oluşturdukları bu ortam içinde esrar ticaretini yürütmek gayretine girdikleri, bu gayretlerine karşı sıkı şekilde idari önlem alan ve kendilerini kontrol altında tutan C.Savcı Yardımcısına karşı cezaevinde komploya giriştikleri, ayrıca çok iyi Türkçe bildikleri halde aralarında kürtçe bilmeyen sanıkların bulunduğu sırada kürtçe konuştukları, koşu-
lara (Şivan) resmi yapıştırdıkları, bahçeye kürtçe olarak (kürdara azadi, biji kürdistan) gibi sloganlar yazdıkları, kendilerine yakın bildikleri tutuklulara "Biz kürdüz, burada beraber olalım birlikten güç doğar, islam yasaları ile faaliyet gösterecek kürdistan devletinin kurulması lâzım" şeklinde konuşmalar yaptıkları, böylece 7.5.1979 ve öncesinde kürtçülük ve böcülük yapma suçlarını işledikleri ileri sürülerek Erzincan ve Sivas İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca eylemlerine uyan Türk Ceza Yasası'nın 141/4-8 maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle, Erzincan ve Sivas İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesine kamu davası açılmıştır.

1-Erzurum-Ağrı-Kars İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi, 10.6.1980 gününde, 1980/90-109 sayı ile; Erzincan ve Sivas İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin lağvedilmesi nedeniyle dosya mahkemelerine gelmiş ise de, suçun 7.5.1979 tarihinde Erzincan ilinde sıkıyönetim devam ederken işlendiği, bu ilde sıkıyönetimin 20.4.1980 tarihinden itibaren kaldırıldığı, 1402 sayılı Yasa'nın 23.maddesine göre davaya bakmanın mahkemelerinin görevine girmediği,

2-Erzincan Ağır Ceza Mahkemesi, 18.11.1980 gününde, 1980/119-112 sayı ile; atılı suçun sıkıyönetim ilânını gerektiren suçlardan olduğu, bu tür davalara sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılması gerektiği, Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının aynı doğrultuda bulunduğu, davaya bakmanın mahkemelerinin görevi dışında kaldığı,

Gerekçeleri ile görevsizlik kararı vermişlerdir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 say

ESAS NO: 1981/998

Yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özdural, İsmail Oğuz, Şeref T. Lungüç, Orhan Erdem, Orhan Ertoşun ve Hasan Çelikkale'nin katılmaları ile yaptığı 21.12.1979 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hâkimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosya ki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı ve Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan, toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısına yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile, Askeri Yargıtay Başsavcısına yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın aynı doğrultudaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görülmüş olup düşünüldü:

Sanıklara atılı suç, 26.12.1978 günü Erzincan ilinde ilân olunan sıkıyönetimden sonra 7.5.1979 ve bu tarihe tekaddüm eden günlerde işlenmiştir. Sıkıyönetim uygulamasına 20.12.1980 tarihinde son verilmiş olan Erzincan ili, 12.9.1980 gününde ülke çapında ilân olunan sıkıyönetimle birlikte yeniden sıkıyönetim kapsamına alınmıştır.

Sanıklara atılı suçlar; vatan ve milletin bütünlüğüne, bölünmezliğine, bağımsızlığına ve milli güvenliğine yönelik olarak işlendiğinden MCK'nin 7 sayılı kararı 4.maddesi kapsamında, ayrıca sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ^{de} ilişkin bulunmakta ve 1402 sayılı Yasa'nın 15.maddesinde yer almaktadır.

1402 sayılı Yasa'nın 2301 sayılı Yasa ile değişik 23.maddesi; sıkıyönetimin kaldırılması durumunda, sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte bulunan davalar sonuçlandırılmaya kadar bu mahkemelerin görev ve yetkilerinin devam edeceği hükmünü taşımaktadır.

Kamu düzenine ilişkin görevle ilgili usûl kuralları, davanın her aşamasında nazara alınıp uygulanacağından ve Erzincan ilinde, sıkıyönetim 20.4.1980 tarihinde kaldırılmış ise de 12.9.1980 tarihinde tekrar sıkıyönetim ilân edildiğinden, sıkıyönetim askeri mahkemesinin görev ve yetkisi anılan madde uyarınca devam etmekte, bu duruma göre de davanın Askeri Yargıtay yerinde görülmesi gerekmektedir.

Bu nedenle, Erzurum-Ağrı-Kars İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

.../...

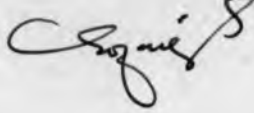
M.

ESAS NO: 1981/998

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği, bu nedenle Erzurum-Ağrı-Kars İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 10.12.1980 günlü, 1980/90-109 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 21.12.1981 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

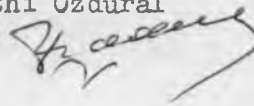
Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Fethi Üzdural

Üye

İsmail Oğuz

Üye

Şeref Tolungüç

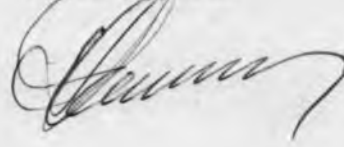
Üye

Orhan Erdem

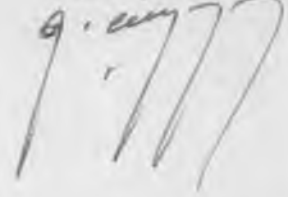
Üye

Orhan Ertoşun

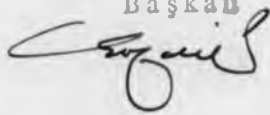
Üye

Hasan Çelikkale

Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

D/E

10.3